

1256-1256- OFP - Acta Capitulum Generalium Parisius Celebrati

In nomine patris. et filii. et spiritus sancti. Amen.

Acta capituli generalis Parisius celebrati

anno Domini · M° · CC° · LVI° ·

Confirmamus has constitutiones. In capitulo de officio ecclesie. ubi dicitur. totum officium tam diurnum qua nocturnum. addatur. secundum correctionem et ordinationem venerabilis patris fratris Hymberti. magistri ordinis nostri. confirmamus. Et hec habet · iii · capitula.

Item. In capitulo de studentibus. in fine addatur sic. nulla scripta facta vel compilata a nostris fratribus. aliquatenus publicentur. nisi prius per fratres peritos quibus magister. vel prior provincialis commiserit; diligenter fuerint examinata. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de gravi culpa. in fine addatur. caveat autem quilibet frater. ne proclamet aliquem in capitulo de crimine; nisi possit probare. quod si accusatus negaverit. et accusans in probatione defecerit; secundum exigenciam culpe gravius puniatur. Ne autem vicia occultentur; prelado suo denunciaret quod vidit vel audivit. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de diffinitoribus. ponatur in fine. fratres qui in uno anno electi sunt in diffinitores capituli provincialis; sequenti anno ad idem officium non eligantur. Idem dicimus de diffinitoribus capituli generalis. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc in capitulo de professione. ubi dicitur. beate Marie. addatur. et beato Dominico. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de inclinacionibus. ubi dicitur. in credo in missa. addatur. ad ex Maria virgine et homo factus est. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In eodem capitulo ubi dicitur. et graciaram actione. addatur. et inclinamus solum ad pater noster et ad oracionem. retribuere. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de visitoribus. in fine capi-tuli ubi dicitur. in visitatores nullatenus eligantur. addatur. quod si aliquis visitor antequam visitet. in priorem fuerit electus et confirmatus. vel mortuus; provideat prior provincialis de alio fratre qui visitet loco eius. Et hec habet · iii · capitula.

Item hanc. In capitulo de suffragiis mortuorum. ubi dicitur. idem fiat per totum ordinem pro diffinitore capituli generalis. et socio eius. addatur. et pro electoribus magistri. vel socio prioris provincialis euntis ad capitulum generale. si aliquem eorum in via mori contigerit. Et hec habet · iii · capitula.

Approbamus has. In capitulo de recipiendis. ubi dicitur. tempus probationis assignetur. etc. addatur. ut et ipsi austeritates ordinis. et fratres mores experiantur ipsorum. et deleatur quod sequitur. probationis vero tempus. usque ad illum locum. nullus recipiatur. etc. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de silencio. ubi dicitur. seu eciam regum. addatur. seu eciam magistri ordinis. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de domibus concedendis. post illud. ubi dicitur. ut cura vel custodia monialium. vel quarumcumque aliarum mulierum. nostris fratribus committatur. addatur. hac eadem districtione precipimus. ne magister vel capitulum aliquod curam predictarum recipiat; nisi per · iii · capitula fuerit approbatum. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione prioris conventualis. ubi dicitur. professionis sue. deleatur. professionis sue; et dicatur. a professione sua. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de electione diffinitorum. post illud. socius competens a priore provinciali et diffinitoribus assignetur. addatur. quod si supersedeatur a capitulo generali. qui in sequenti capitulo provinciali electus fuerit. sit generalis capituli diffinitor. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de studentibus. post illud. quilibet prior provincialis potestatem habeat duos fratres idoneos mittendi ad studium. addatur. et si in aliqua dictarum provinciarum lector sufficiens pro tali studio non fuerit; magister ordinis. de lectore provideat competenti. Et hec habet · ii · capitula.

Item hanc. In capitulo de conversis. ubi dicitur. sicut et tunice. addatur. sed similis coloris capis clericorum. Et hec habet · ii · capitula.

Inchoamus has. In capitulo de suffragiis mortuorum. ubi dicitur. in unaquaque provincia. deleatur totum usque ad. anniversarium patrum etc. et dicatur sic. quilibet frater celebret · xxx · missas in anno pro fratribus ordinis defunctis. et quilibet clericus · xxx · vicibus · vii · psalmos. et quilibet conversus · xxx · vicibus · c · pater noster.

Item. In eodem capitulo. ubi dicitur. conventus unam in communi. dicatur sic. quilibet conventus · xx · missas in communi.

Item. In capitulo de electione prioris provincialis. ubi dicitur poterit autem magister ordinis nichilominus ipsum confirmare vel amovere. addatur. quod si ordo magistrum non habuerit. tres de ipsis electoribus alii ab electo. qui primitus habitum nostri ordinis susceperunt. ipsum confirmandi et

compellendi ad pre-dictum officium. habeant potestatem. et si non concordaverint; duorum sententia prevalebit. si vero electum non confirmaverint; ab eisdem electoribus ad electionem iterum procedatur. et ad tres predictos antiquiores per predictam formam; confirmatio pertinebit.

Item hanc. In capitulo de ieiunio. in fine dicatur sic. item. in parasceve per totum diem in pane et aqua ubique abstinemus. et de ordinario removeatur quod ibi de hoc ponitur.

Admoniciones.

Provideant priores quod ubicumque poterit fieri. iaceant sub clausura dormitorii.

Item. Damus licenciam prioribus provincialibus in quorum provincia sunt studia generalia. sive in Francia sive alibi. quod de consilio lectoris seu lectorum. et priorum conventualium locorum ubi sunt predicta studia. possint remittere ad provincias suas studentes quos invenerint minus religiose notabiliter conversantes.

Item. Non se obligent ad aliqua anniversaria ullo modo.

Item. Caveant fratres ne se cum deferant species quibus coram extraneis utantur.

Item. Iniungimus omnibus fratribus sicut etiam olim iniunctum fuit. quod articulos condempnatos. per episcopum. et magistros Parisienses¹ deleant de scriptis suis in quibuscumque fuerint. et etiam quod priores provinciales vel socii eorum. transcripta eorum portent ad provincias suas. Quicumque etiam fratrum aliquid erroneum secundum conscientiam suam in libris vel scriptis alicuius fratris invenerit; mittat illud scriptum magistro ordinis.

Item. Damus licenciam omnibus fratribus sacerdotibus. quod possint absolvere fratres a vinculo minoris excommunicacionis. et si quid aliud dictum est super hoc. revocamus. Item. Fratres nostri lectores propriis nominibus vocentur. et non magistri nec doctores.

Item. Apponatur diligencia; quod festum beati Dominici et beati Petri. ubique celebretur. et quod ymagines eorum in locis congruentibus depingantur. et nomina eorum in kalendariis et litanis et martirologiis annotentur.

Item. Quod fratres nostri vocentur fratres predicatorum. et non aliis nominibus. Item. Sciant omnes quod nullus frater potest ire ad magistrum vel priorem provincialem; sine licencia.

Item. In quolibet conventu. in margine martyrologii. in crastino beati Iohannis Baptiste scribatur sic. Eodem die obiit in partibus Tholosanis; dignus memoria nobilis vir. Symon. comes Montisfortis. zelator fidei. et specialis amicus beati Dominici. et illud pronuncietur post lectionem. ut fratres illo die orent pro anima eius. et toto genere suo. quod multa devocione nobis est astrictum².

Item. Caveant priores provinciales et diffinitores capitulorum provincialium. quod in capitulis provincialibus non faciant multas mutaciones fratrum. cum in visitacionibus priorum provincialium discrecius fieri possint.

Item. Ad facienda communia exemplaria ordini pro divino officio. et ad providendum procuratori ordinis in curia de quibusdam expensis. quilibet prior provincialis solvat · xx · libras Turonenses. quas mittant priori Parisiensi. et volumus quod accipiant pecuniam istam de primis libris vacantibus. nisi per diffinitores capitulorum provincialium ordinetur. quomodo dicta pecunia solvatur.

Item. Quicumque de cetero habebit facere in curia. provideat procuratori de expensis necessariis ad negocium illud.

Item. Caveant omnes priores in quorum domibus fient capitula generalia vel provincialia; ne occasione capitulorum aliquam notabilem superfluitatem faciant in potibus et in cibis.

Item. Studentes missi ad studia diligenter reddant computum prioribus suis provincialibus. vel alteri de mandato eorum. de quantitate pecunie recepte. et in quibus usibus eam expenderit.

Item. Quicumque luserit manualiter; dure et aspere corrigatur.

Item. Sint fratres solliciti ubique tractare caritative hospites suos. et maxime de aliis provinciis venientes. et cum necesse fuerit; dent eis consilium et adiutorium usque ad alios conventus. maxime ubi difficultas transeundi occurrerit.

Item. Iniungimus omnibus visitatoribus. quod car-tam missam in preterito anno. de articulis super quibus prelati fuerunt conquesti in curia; ferant secum. Similiter et literas que fuerunt misse pro dilectione et pace inter nos et fratres minores. et ea que circa hec ordinata sunt; faciant diligenter observari. et faciant ea retineri in conventibus in quibus non invenient ea. et super hac negligencia; corrigant eos³.

Item. Correctiones biblie Senonenses; non approbamus. nec volumus quod fratres innitantur illi correctioni⁴.

¹ Cf. supra p. 27.

² Hac de re cf. MOPH 1 p. 322.

³ Litteras "de articulis super quibus prelati fuerunt conquesti in curia" et de "dilectione et pace inter nos et fratres minores" servanda legere poteris in append nn. VI, VII.

⁴ De correctione biblie cf. supra pag. 9 not. 1; DENIFLE Chartularium etc. p. 316 n. 278 not. 3, quo in loco cl. auctor hanc admonitionem fusiore stilo exponit.

Item. Volumus ut qualibet septimana. dicantur in quolibet conventu · vii · psalmi. cum letania. a fratribus prostratis. cum oratione de beata virgine; et beato Dominico. et Ineffabilem. cum versiculis. pro bono statu ordinis. quousque hoc fuerit revocatum⁵.

Item. Quicumque prior sciverit. vel audiverit aliquod miraculum vel factum edificatorium contigisse in ordine vel propter ordinem; scribat magistro diligenter. ut possint in posterum reservari ad utilitatem futurorum⁶.

Item. Precipimus districte et in virtute obedienciae. quod nullus frater directe vel indirecte. procuret scienter vel det operam; ut cura mulierum ordini committatur.

Capitulum generale sequens. erit Florencie. in provincia Tuscie.

Concedimus provincie Ungarie unam domum. Theutonie duas. Ispanie · ii · In Gallia et Boemia · i · In Achaia · i · et in Dacia · i ·

Notum fiat pro frates in diversis partibus mundi. quod dominus papa concessit · x · dies de indulgentia quolibet die orantibus pro domino rege Francie.

Concedimus domino regi Francie. ut post obitum eius; fiat pro eo. sicut pro magistro ordinis⁷.

Actis additae sunt litterae magistri ordinis; cf. app. n. VIII.

---

⁵ Celeberrimae sunt istae litaniae Praedicatorum apud historicos coevos. Iis, ut unum vel aliud exemplum afferam, nostri tribuunt revocationem litterarum Innocentii quarti, quibus religiosorum privilegia resciderat (cf. DENIFLE l.c.p. 267, n. 240, p. 276, n. 244); mortem repentinam laudati Innocentii, exitum litis, quam fratres habuerant cum universitate Parisiensi; MOPH 1 p. 44, § VIII. “Ex quo tempore”, ait Chronicon Magistrorum Generalium, “Cardinales et praelati dicere solebant in quo-dam solatio: Cavete a litaniiis fratrum Praedicatorum, quia mirabilia faciunt”. In appendice ad Constitutiones ordinis. Romae 1690, p. 23.

⁶ Quibus ex “factis edificatoriis” sibi transmissis Humbertus, magister ordinis, Vitas fratrum a Gerardo de Fracheto compilandas curavit; cf. MOPH 1 p. 4. Eadem illa admonitione Thomas noster Cantipratanus inductus est, ut librum, quem inscripsit “Bonum universale de apibus”, ederet. Ipse, in praefatione sua, “ex mandato vestro” inquit “huius operis audaciam sumpsit; cum in quodam capitulo generali fratribus demandastis, ut in singulis provinciis digna memoriae scriberentur, si per fratres, vel occasione fratrum, sive alias nota fratribus contigissent”. Ed. COLVENERIUS, Duaci 1627, pag. 2.

⁷ Quod iam anno 1248 Ludovico, regi Francie, concesserat capitulum generale Parisiis, Iohanne Teutonico praesidente, celebratum; cf. DE LABORDE Laittes du Trésor des Chartes. Paris 1875, III, p. 33, n. 3674, p. 304, n. 4263, ubi habes litteras Humberti ad Ludovicum regem directas de missis celebrandis precibusque pro dicto rege effundendis.